

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/37/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119211553
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4119211553.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti H.: T. a V., obaja nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 60, Nitra ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matky Mgr. Z. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., K. XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou GHS Legal, s.r.o., so sídlom Bratislava, Lazaretská 3/A a otca Ing. W. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom N., V. XXX/XX, zastúpený advokátkou: Mgr. Mária Čechová, so sídlom Lipová 18/C, Viničné, o návrhu matky na zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu v Nitre zo dňa 16. 09. 2021, č. k. 13P/277/2019-561, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca, zročného výživného, styku otca s maloletými deťmi a v časti náhrady trov konania **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu v Nitre zo dňa 13. 12. 2017 č. k. 11P/38/2017-166 v časti úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom H.: T. a V., obidvom nar. XX. XX. XXXX tak, že zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na ich výživu 300 eur mesačne na každé dieťa jednotlivo od 07. 10. 2019 do 30. 09. 2021 a od 01. 10. 2021 sumou 350 eur mesačne na každé dieťa jednotlivo, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred a to sumu 300 eur mesačne k rukám matky a sumu 50 eur mesačne na osobitný účet každého maloletého dieťaťa, ktorý v prospech maloletých detí zriadi matka a ktorého číslo účtu je matka povinná otcovi oznámiť v lehote 3 dní odo dňa jeho zriadenia. Zročné výživné na maloletého T. v sume 2 380,50 eura a na maloletého V. v sume 2 380,50 eura povolil otcovi splácať na každého po 100 eur mesačne, spolu s bežným výživným, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok. Súd styk otca s maloletými deťmi neupravil a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu v Nitre zo dňa 13. 12. 2017 č. k. 11P/38/2017-166 bolo manželstvo rodičov rozvedené a maloleté deti na čas po rozvode zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá mala byť realizovaná v týždňových intervaloch. Zároveň bol upravený styk rodičov s maloletými deťmi a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletých detí sumou 200 eur mesačne na každé dieťa jednotlivo. Tento rozsudok bol rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 14. 06. 2018 č. k. 8CoP/20/2018-32 potvrdený. V tom čase bola matka zamestnaná v spoločnosti HELER SERVIS s.r.o., kde dosahovala priemerný čistý mesačný príjem 668,82 eura a otec dosahoval priemerný mesačný čistý príjem 2 187,98 eura. Striedavá osobná starostlivosti oboch rodičov bola realizovaná od leta 2018 do augusta 2019. V septembri už maloleté

deti odmietli ísť k otcovi. Ešte v mesiaci október 2019 maloletý T. išiel k otcovi na základe súdneho rozhodnutia, ale od tohto obdobia už osobnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje matka. Maloleté deti nie sú aktuálne v žiadnom kontakte s otcom. Otec aj naďalej na ich výživu prispieva sumou 200 eur mesačne na každé dieťa. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 24, § 25, § 26 a § 62, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1 Zákona o rodine. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že od septembra 2019 deti odmietali osobnú starostlivosť. Otec je presvedčený, že maloleté deti sú matkou zmanipulované a tvrdil, že pokiaľ boli maloleté deti u neho, nezaznamenal žiadne problémy. Matka poukazovala na zanedbanie zdravotnej starostlivosti zo strany otca, nezáujem otca o maloleté deti počas pobytu u nej, zamedzovanie maloletým deťom v kontakte s kamarátmi strach maloletých detí u otca presadiť svoje potreby. Vzhľadom k odlišným názorom rodičov na vplyv striedavej osobnej starostlivosti na maloleté deti a odmietavému postoju maloletých detí k tejto forme starostlivosti súd zisťoval, či je aktuálne striedavá osobná starostlivosť v súlade so záujmami maloletých detí. Rodičia a maloleté deti boli zapojené do spolupráce s CDR, táto však bola ukončená bez toho, aby došlo k posunu vzájomných vzťahov medzi rodičmi a maloletými deťmi. Do konania bol pribratý znalec z odboru psychológie detí aj dospelých, kde znalkyňa v znaleckom posudku ako i vo svojej výpovedi na pojednávaní konštatovala, že striedavú osobnú starostlivosť nepovažuje za vhodnú formu starostlivosti o maloleté deti. Konštatovala, že maloleté deti sú citovo naviazané na matku, výrazná manipulácia zo strany matky zistená nebola a odmietanie SOS zo strany maloletých detí nebolo dôsledkom ovplyvňovania maloletých detí matkou. Súd preto formu striedavej osobnej starostlivosti u maloletých detí nepovažuje za takú, ktorá je aktuálne v súlade s ich záujmami tak, ako to upravuje ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine. Súd preto v zmysle ust. § 26 Zákona o rodine zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matky. Pri rozhodovaní prihliadal aj na názor maloletých detí, ktoré vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť sú schopné vyjadriť svoj názor, ako aj na zistenia znalkyne. Súd styk s maloletými neupravil súdnou cestou a to z dôvodu, že aktuálne maloleté deti odmietajú styk s otcom a ani pri realizovanom vyšetrení u znalkyne sa nepodarilo obnoviť komunikáciu maloletých detí s otcom. Otec prestal maloleté deti kontaktovať, intervenciu zo strany CDR považoval za nedostatočnú a následne nemal záujem na spolupráci s Familiam o.z., ktorý subjekt mal byť nápomocný pri obnove vzťahu otca s maloletými deťmi. Aktuálne by rozhodnutie o styku v súdnej, teda nútenej forme, bolo vzhľadom na postoj maloletých detí a prístup zo strany otca nevykonateľné a v rozpore so záujmami maloletých detí. Súd preto ponechal úpravu kontaktov a styku maloletých detí s otcom na dohodu rodičov. Súd určil otcovi vyživovaciu povinnosť vo výške 300 eur mesačne na každé dieťa jednotlivo od 07. 10. 2019 do 30. 09. 2021 a od 01. 10. 2021 sumou 350 eur mesačne, pričom 300 eur predstavuje bežné výživné a sumu 50 eur mesačne ako sporiacu zložku. V takejto výške považoval súd výživné za primerané vzhľadom k možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov, ako aj veku a odôvodneným potrebám maloletých detí. Súd vychádzal zo zvýšeného príjmu otca, ktorý dosahoval u všetkých zamestnávateľov, u ktorých pracoval od začiatku súdneho konania, pričom do augusta 2020 dosahoval priemerný mesačný príjem 2 329,20 eura netto, od 01. 09. 2020 do 31. 03. 2021 2 692,96 eura mesačne netto a od 01. 09. 2021 3 850 eur mesačne brutto. Zmena pomerov u otca nastala aj v úverovom zaťažení, kde svoje záväzky navýšil z dôvodu potreby vyporiadania BSM a kúpy osobného motorového vozidla. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 62 ods. 5 veta prvá Zákona o rodine, podľa ktorého má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov, preto je prvoradou povinnosťou rodiča zabezpečiť potreby svojho dieťaťa. Príjem otca u jeho aktuálneho zamestnávateľa mu umožňuje prispievať na výživu maloletých detí tak, ako rozhodol, pričom časť z výživného bude tvoriť aj sporiaca zložka. Konštatoval, že aj u matky došlo k zmene pomerov, keď sa jej čistý mesačný príjem zvýšil o 270 eur, čiže aj ona sa môže podieľať na zvýšených výdavkoch na maloleté deti primerane k svojmu príjmu a k svojim možnostiam. Keďže súd stanovil vyživovaciu povinnosť otcovi od 07. 10. 2019, t. j. od podania návrhu matky na zmenu zverenia maloletých detí na súd, nakoľko matka odvtedy reálne zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloleté deti, vzniklo tak otcovi zročné výživné na každé dieťa vo výške 2 380,50 eura, ktoré mu súd povolil splácať v mesačných splátkach vo výške 100 eur spolu s bežným výživným v zmysle ust. § 232 ods. 4 CSP. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním otec a to v časti úpravy styku s maloletými deťmi, v časti určenia výšky bežného výživného a zročného výživného a žiadal, aby rozsudok v týchto častiach zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a dokazovanie. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že podáva odvolanie v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. e/ a f/ CSP. Súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď konštatoval, že striedavá starostlivosť sa od septembra 2019 prestala realizovať z dôvodu, že maloleté deti ju odmietali a určil, že najlepšia forma stretávania v záujme maloletých detí s otcom je neupravovať styk. Namietal, že znalecký posudok má byť

podrobený riadnej previerke, ako aj ostatné dôkazy. Znalecký posudok vôbec nerieši otázky a ani súd ju neskúmal, či rodič, u ktorého sú deti považuje za dôležité, aby mali deti dobrý vzťah i k druhému rodičovi. Matka má jednoznačne negatívny postoj k jeho osobe, absolútne popiera jeho úlohu v živote maloletých chlapcov, kde je však rola otca ako mužského vzoru absolútne dôležitá a nenahraditeľná. Súd pri svojom rozhodovaní vôbec nebral do úvahy, z čoho vyplynulo údajné odmietanie otca maloletými deťmi. Rozhodnutím súdu mu boli úplne odňaté práva rodiča na akékoľvek rozhodovanie o živote synov. Súd vôbec nebral do úvahy, že deti boli znalcom vyšetrené bezprostredne po tom, čo boli privedené matkou a jej sestrou, pričom podľa jeho názoru vyšetrenie maloletých detí malo byť zopakované za prítomnosti otca, aby sa videla vzájomná interakcia. Dohoda rodičov o styku s maloletými deťmi je v súčasnosti nereálna a tým neupravením styku dôjde ešte k väčšiemu odcudzeniu maloletých detí od otca, čo vôbec nie je v záujme maloletých detí. Súd tiež neúplne zistil skutočný stav v časti nákladov na maloleté deti a z toho neúplne a nesprávne zisteného skutkového stavu vychádzal pri svojom rozhodovaní o bežnom a zročnom výživnom. Súd vôbec nebral do úvahy, že od marca do mája 2020 a od januára do mája 2021 v dôsledku lock downu maloleté deti sa nemohli zúčastňovať školských aktivít, odpadli výdavky na ZRPŠ, obedu v škole, cestovné náklady do školy, náklady na krúžky a pod. Ak by totiž súd dostatočne zistil výdavky na maloleté deti v jednotlivých fázach, zistil by ich pokles a dospel by teda k rôznej výške, či už bežného ako aj zročného výživného. V závere uviedol, že súd tiež nebral do úvahy, že matka zavinila, že sa výhradne ona starala o maloleté deti od septembra 2019, nakoľko sa jednostranne rozhodla nerešpektovať doterajšie rozhodnutie o striedavej starostlivosti.

3. K odvolaniu sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že rozsudok je v najlepšom záujme maloletých detí. Odvolanie otca nie je dôvodné a preto navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

4. K odvolaniu sa vyjadrila matka, ktorá žiadala, aby odvolanie otca bolo zamietnuté. K výhradám otca k znaleckému dokazovaniu uviedla, že otec pri výsluchu znalkyne na pojednávaní dňa 29. 04. 2021 mal možnosť konfrontovať metódy a jej závery. Šetrenie maloletých detí predmetnou znalkyňou bolo zopakované za prítomnosti otca a vzájomná interakcia medzi otcom a maloletými deťmi bola pozorovaná na znaleckom dokazovaní pri druhom stretnutí. Otec ani na záver po znaleckom dokazovaní, kedy mu znalkyňa pri rozlíšení položila otázku, či chce niečo maloletým deťom povedať, odpovedal „ešte bude čas“. Jeho reakciu maloleté deti vôbec nepochopili. Otec maloletých detí sa od mája 2021 neozval ani jedenkrát a na posledné pojednávanie sa nedostavil napriek tomu, že bol riadne predvolaný. Považovala za potrebné zdôrazniť, že otcovi právo podieľať sa na výchove detí nebolo odňaté, otec toto právo nevyužíval a nemal ani záujem o výchovu detí. Skutočnosť, že maloleté deti sa odmietajú stretávať s otcom je zavinená predovšetkým ním a to nepreukazuje nielen znalecký posudok, ale aj všetky ostatné dôkazné prostriedky nachádzajúce sa v súdnom spise, vrátane riadne zaznamenaného správania sa a reakcií samotného otca počas celého súdneho konania. I samotná sudkyňa vyzývala samotného otca, aby sa s maloletými deťmi hneď po pojednávaní stretol a komunikoval s nimi tento problém, ale jeho predstavy boli také, že iné orgány alebo organizácie donútia maloleté deti k stretávaniu sa s ním. Podľa jej názoru podal len šikanózne a účelovo odvolanie aj voči úprave styku s maloletými deťmi, keď sám bol vo výchove maloletých detí pasívny a neprejavoval akýkoľvek záujem, či už v období, kedy boli maloleté deti u nej, alebo v období, kedy maloleté deti boli u neho. Čo sa týka námietok k určení výživného uviedla, že výška nákladov bola predmetom niektorých pojednávaní, ale otec týmto nákladom nevenoval akúkoľvek pozornosť a nikdy ich nenamieta. Tieto namieta až v odvolaní a to absolútne nedôvodne a neúčinne. Podotkla, že už len samotná zmena starostlivosti o maloleté deti do výlučnej osobnej starostlivosti matky bez akýchkoľvek pochybností plne predpokladá potrebu zásadného zvýšenia nákladov na maloleté deti. Čo sa týka nákladov na maloleté deti, nie je možné zo žiadnych možností posudzovať na nich oddelenie na jednotlivé mesiace. Súd predsa nemôže brať do úvahy periódu lock downu iba počas niekoľkých mesiacov, avšak náklady musí brať do úvahy z hľadiska dlhodobého horizontu niekoľkých rokov.

5. K vyjadreniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že odvolanie otca nie je dôvodné a preto navrhol rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť.

6. Otec sa k vyjadreniu matky nevyjadril.

7. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok - ďalej len CSP) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach a konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65 až § 67 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok - ďalej len CMP) bez

nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné a preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

8. V preskúvanom prípade boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky, v tejto časti odvolanie zo strany otca nebolo podané a preto v tejto časti rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Otec sa odvolal voči rozhodnutiu len v časti, v ktorej bol jeho styk s maloletými deťmi neupravený v časti vyživovacej povinnosti.

9. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

10. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností, alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

11. V predmetnej veci súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, zo skutkových zistení vyvodil správny skutkový stav, keď ho správne posúdil po právnej stránke, dospel k správnym právnym záverom a svoje rozhodnutie kvalifikovane a rozsiahlo odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd preto plne stotožňuje so skutkovými a právnymi dôvodmi prvoinštančného súdu, na tieto v plnom rozsahu poukazuje ako na vlastné a preto ich nebude opakovať (§ 387 ods. 2 CSP).

12. Odvolací súd navyše poznamenáva, že striedavá osobná starostlivosť, ktorá bola nariadená rozsudkom Okresného súdu v Nitre zo dňa 13. 12. 2017, č. k. 11P/38/2017-166 prestáva plniť svoj účel a napokon uvedeným rozhodnutím boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Je nesporné, že od uvedeného obdobia došlo k takej zmene pomerov, ktoré odôvodňovali zmenu výchovy, pričom v tejto časti ako bolo vyššie konštatované, otec odvolanie nepodal. Otec rozhodnutie napadol v časti úpravy styku, keď namietal, že tým, že súd neupravil styk súdnym rozhodnutím dôjde ešte k väčšiemu odcudzeniu maloletých detí od otca, čo vôbec nie je v záujme maloletých detí. Pri rozhodovaní súdu je potrebné otázku styku, jeho časové vymedzenie a miesto stretávania posudzovať veľmi starostlivo. Rozhodujúcim bude najmä posúdenie tak okolností na strane maloletých detí, ako aj okolností na strane rodičov. Rodičia majú rovné rodičovské práva a povinnosti a obaja sú zodpovední za všestranný rozvoj dieťaťa. Každý z rodičov má celé rodičovské práva a povinnosti, obidvaja rodičia ich nemusia vykonávať sporu, ale vo vzájomnom porozumení. Súd pri úprave styku rodiča s dieťaťom predovšetkým skúma, či je styk maloletého dieťaťa v prospech dieťaťa a je povinný veľmi starostlivo zvážiť, aká úprava tohto styku zodpovedá v konkrétnom prípade najlepšie niektorej skutočnosti týkajúcej sa maloletého dieťaťa a niektorej skutočnosti týkajúcej sa rodičov. Ďalšie skutočnosti, ktoré súd skúma, patria osobné a rodinné pomery rodičov, vzájomný vzťah rodičov a ich časové a hospodárske možnosti (so zreteľom na pracovnú dobu, čerpanie dovolenky, dopravné spojenie a pod.). Hodnotenie týchto všetkých skutočností, predovšetkým v zhode so záujmom maloletého dieťaťa, vedú potom k najvhodnejšej úprave styku rodiča s dieťaťom.

13. V danom prípade maloleté deti od septembra žijú v domácnosti s matkou a v podstate styk ako bol nariadený predchádzajúcim rozhodnutím sa nerealizuje.

14. Súd prvej inštancie postupoval v zmysle vyššie uvedených kritérií a v podstate svoje rozhodnutie v časti úpravy styku zdôvodnil vykonaným dokazovaním a to výsluchom účastníkov konania, oboznámením sa so znaleckým posudkom, ako aj výsluchom maloletých detí a dospel k záveru, že za danej situácie nie je vzhľadom k záujmu maloletých detí nutné styk upravovať súdnym rozhodnutím. Otec namietal, že znalecký posudok má byť podrobený riadnej preverke, ako aj ostatné dôkazy. Znalecký posudok vôbec neriešil otázku, ani ju neskúmal, či rodič, u ktorého sú deti považuje za dôležité, aby mali deti dobrý vzťah i k druhému rodičovi. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že súd hodnotí znalecký posudok ako každý iný dôkaz. Podstata hodnotenia znaleckého posudku spočíva v tom, že súd vezme do úvahy komplexnosť posudku, vzťah k posudku k iným vo veci vykonaným dôkazom a vychádza aj zo zásad správneho formálno-logického uvažovania. Zo znaleckého dokazovania bolo jednoznačne preukázané, že aj keď boli zaznamenané znaky manipulácie, výrazná manipulácia zo strany matky zistená nebola. Obe maloleté deti majú odmietavý postoj k striedavej osobnej starostlivosti a odmietajú sa aj stretávať so svojim otcom a to odôvodňujú osobnosťami charakteristikami otca. Vzťah otca s maloletými deťmi je aktuálne narušený a preto navrhla realizovať kontakty otca s deťmi,

ktoré sú aktuálne úplne na nule s tým, aby sa najskôr vybudovala dôvera medzi nimi a aby si otec túto dôveru opätovne získal. Prihliadal pritom aj na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý taktiež navrhol, aby styk otca s maloletými deťmi nebol upravený súdnou cestou. I samotné maloleté deti, ktoré boli vypočuté kolíznym opatrovníkom sa vyjadrili, že sa nechcú s otcom stretávať. Rodičia maloletých detí, ako aj maloleté deti boli zapojené do spolupráce s Centrom pre rodiny a deti K., rodičia so spoluprácou súhlasili a toto centrum konštatovalo, že komunikácia medzi rodičmi maloletých detí je narušená a obom rodičom bolo odporučené neprenášať ich vzájomné negatívne emócie a zážitky na maloleté deti a zlepšiť vzájomnú komunikáciu. Otec napokon spoluprácu s CDR vo februári 2021 ukončil, pretože nevidel posun v realizácii kontaktov s deťmi, ani zabezpečovanie SOS. Od júna 2021 bola rodina zapojená aj do spolupráce s akreditovaným subjektom Familiam OZ, na účelom zlepšenia úrovne vzájomnej rodičovskej komunikácie, keď aj rodičia v úvodných telefonických konzultáciách a na prvých osobných stretnutiach so spoluprácou súhlasili, otec následne v júli 2021 oznámil, že nemá záujem ďalej spolupracovať s Familiam a spoluprácu ukončil. Za takéhoto stavu súd postupoval správne, keď styk otca s maloletými deťmi neupravil súdnym rozhodnutím, pretože správne konštatoval, že za takéhoto stavu by bolo takéto rozhodnutie absolútne nevykonateľné. Odvolací súd v tejto súvislosti podotýka, že uvedené rozhodnutie zodpovedá aj dohovoru o právach dieťaťa, v zmysle ktorého musí byť záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva môže najlepší záujem dieťaťa v závislosti na svojej povahe a závažnosti prevážiť nad záujmom rodiča. Je nesporné, že násilným vynucovaním kontaktov otca s maloletými deťmi za súčasnej situácie by nevedlo k náprave a k obnoveniu vzťahov medzi otcom a maloletými deťmi. I naďalej zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o výchove maloletého dieťaťa rodičov, ktorý spolu nežijú, je vždy prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Súd prvej inštancie si obstaral spoľahlivý podklad vykonaním a zhodnotením všetkých relevantných dôkazov na všestranné objasnenie skutočností, ktoré charakterizujú na jednej strane osobu rodičov, na druhej strane osobu maloletých detí. Ust. § 25 ods. 3 Zákona o rodine umožňuje účinne zasiahnuť do vzájomného pomeru rodiča dieťaťa tým, že súd obmedzí styk dieťaťa s rodičom, alebo ho dokonca zakáže. Odvolací súd považuje rozhodnutie, v časti ktorej nebol styk otca s maloletými deťmi upravený za najlepší záujem maloletých detí po zhodnutí všetkých spomenutých faktorov. Nesporné by nebolo v súlade s princípom rešpektovania práv a najlepších záujmov maloletých detí rozhodovať proti ich prejavenej vôli. Je nutné uzavrieť, že súd prvej inštancie správne prihliadal na prejavovaný názor maloletých detí s poukazom na dohovor o právach dieťaťa (čl. 12) ako aj právnu úpravu vyplývajúcu zo Zákona o rodine (§ 43 ods. 1), pričom správne prihliadal i na maloletými deťmi záujem s otcom sa nestretávať. Odvolací súd len podotýka, že styk otca s maloletými deťmi nebol upravený, nedošlo k obmedzeniu styku otca s maloletými deťmi, ani jeho zákazu a v prípade zmeny pomerov nič nebude brániť otcovi, aby v budúcnosti podal návrh na úpravu styku s maloletými deťmi.

15. Čo sa týka určenia vyživovacej povinnosti, aj v tomto smere súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav a vyvodil z neho aj správne právne závery. Jednoznačne vo svojom rozhodnutí popísal príjmy otca v uvedenom období od roku 2017 a v dôsledku zmenu príjmov aj modifikoval vyživovaciu povinnosť tak, že za čas od 07. 10. 2019 do 30. 09. 2021 určil otcovi vyživovaciu povinnosť vo výške 300 eur mesačne na každé dieťa a od 01. 10. 2021 sumou 350 eur mesačne na každé dieťa, pričom 50 eur z tejto sumy tvorí sporiaca čiastka. Námietky otca, že súd nebral do úvahy, že od marca do mája 2020 a od januára do mája 2021 v dôsledku dištančného vyučovania sa deti nemohli zúčastňovať školských aktivít a tým odpadli aj výdavky na ZRPŠ, obedy v škole, cestovné náklady do školy a pod. Tieto jeho námietky odvolací súd považuje za nedôvodné, pretože je nesporné, že porovnaním príjmov otca od roku 2017 až do času rozhodovania súdu prvej inštancie došlo k zmene pomerov na strane otca tým, že v súčasnosti dosahuje čistý mesačný zárobok 3 850 eur brutto a došlo k zmene aj na strane maloletých detí, keď od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti v dôsledku uplynutia štyroch rokov a s prihliadnutím, že ide o maloleté deti vo veku 13 rokov došlo k zvýšeniu ich všetkých odôvodnených potrieb a akékoľvek rozdelenie na to, či v čase lockdownu mali alebo nemali zvýšené výdavky v súvislosti s návštevou školy je nedôvodné. Súd musí komplexne hodnotiť, či k zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie vyživovacej povinnosti došlo, alebo nie a nie jednoducho prihliadať len na obdobie, keď deti sa školského vyučovania zúčastňovali len dištančne. Napokon otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletých detí i v čase, keď bola nariadená striedavá starostlivosť, v súčasnosti sú obe maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a preto je namieste, aby sa tým aj modifikovala vyživovacia povinnosť otca. Súd správne konštatoval, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a je prvoradou povinnosťou rodiča zabezpečiť potreby svojho dieťaťa. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie i v časti určenia vyživovacej povinnosti, ako aj ročného výživného, ako aj v časti o trovách konania v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

16. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP, v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie podľa § 379 ods. 1 a 2 CMP, môže mu súd uložiť pokutu do 1.000 eur (§ 382 ods. 1 CMP) a to opakovane za každé porušenie povinností vyplývajúcej z rozhodnutia (§ 382 ods. 1 CMP).

Ak výzva súdu na dobrovoľné splnenie povinnosti zostane bezvýsledná, a ak to povaha veci pripúšťa, súd môže rozhodnúť o tom, že príslušný štátny orgán zastaví výplatu rodičovského príspevku povinnému podľa osobitného predpisu a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu (§ 383 ods. 1 CMP).

Ak úkony a opatrenia súdu smerujúce k dobrovoľnému splneniu povinnosti zostali bezvýsledné, súd výkon rozhodnutia uskutoční (§ 384 ods. 1 CMP).